

SESSIÓ NÚM. 49

La sessió s'obre a dos quarts d'una del migdia i tretze minuts. Presideix la sessió el vicepresident, Sr. Chaib Akhdim, acompanyat del secretari, Sr. Vilanova i Vilà. Assisteix la Mesa el lletrat Sr. Sol i Ordís.

Hi són presents les diputades i els diputats Sr. Cleries i González, pel G. P. de Convergència i Unió, Sra. Capdevila Tatche, Sra. González i Griñán, i Sra. Valls i Llobet, pel G. P. Socialistes - Ciutadans pel Canvi; Sra. Capdevila i Palau i Sra. Porta i Abad, pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; Sra. Comas d'Argemir i Cendra, pel G. P. d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Alternativa i Sra. Montserrat i Culleré, pel G. P. Popular.

Assisteixen a aquesta sessió el Sr. Guillem López Casanovas, membre de la Universitat Pompeu Fabra; el Sr. Antoni Vilà i Mancebo, membre de la Universitat de Girona i el Sr. Ramon Nicolau i Nos, membre del comitè d'experts del Departament de Benestar i Família; el Sr. Juli Martí i García, la Sra. Amparo Porcel i Mundó i el Sr. Vicenç Redon, membres de l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA); el Sr. Joaquim Bonaventura Ayats, sotspresident de la Federació Ecom; el Sr. Pedro Serra Rodríguez, la Sra. Roser Fernández Verjel, la Sra. Isabel Macarulla Mercadé, la Sra. Margarita Alonso Guevara, la Sra. Laia Armengol Vilches i el Sr. Xavier Mario Torrent, membres de la Federació Ecom; la Sra. Assumpció Vilà Planas, presidenta de la Federació Catalana del Voluntariat Social; el Sr. Xavier Ribas Canals, vicepresident i la Sra. Eulàlia Mas Conde, secretària general de la Federació Catalana del Voluntariat Social i el Sr. José Díaz Lara, president de la Federació Catalana d'Alcohòlics Rehabilitats, el Sr. Jordi Sánchez Méndez, vicepresident; el Sr. Josep Esteban Fábregas, la Sra. Dolores Hernández Fernández i la Sra. Concepció Leal Fabregat, membres de la Federació Catalana d'Alcohòlics Rehabilitats (FCAR).

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Projecte de llei de creació del Consell de Relacions Laborals de Catalunya (tram. 200-00046/07). Govern de la Generalitat. Nomenament de la Ponència (Text presentat: BOPC, 297, 27) *(No es transcriu.)*
2. Compareixença dels representants del món acadèmic Sr. Guillem López Casanovas, de la Universitat Pompeu Fabra; Sr. Toni Vilà, de la Universitat de Girona, amb relació al Projecte de llei de serveis socials (tram. 353-00037/07). Comissió de Política Social. Substanciació.
3. Compareixença del Sr. Ramon Nicolau, membre del Comitè d'Experts del Departament de Benestar i Família, amb relació al Projecte de llei de serveis socials (tram. 353-00044/07). Comissió de Política Social. Substanciació.
4. Compareixença de representants de l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA) amb relació al Projecte de llei de serveis socials (tram. 353-00031/07). Comissió de Política Social. Substanciació.
5. Compareixença de representants de la Federació Ecom amb relació al Projecte de llei de serveis soci-

als (tram. 353-00040/07). Comissió de Política Social. Substanciació.

6. Compareixença de representants de la Federació Catalana del Voluntariat Social amb relació al Projecte de llei de serveis socials (tram. 353-00048/07). Comissió de Política Social. Substanciació.

7. Compareixença de representants de la Federació Espanyola de Religiosos Sociosanitaris (FERS) amb relació al Projecte de llei de serveis socials (tram. 353-00034/07). Comissió de Política Social. Substanciació.

8. Compareixença de representants de la Federació d'Alcohòlics Rehabilitats d'Espanya (FARE) amb relació al Projecte de llei de serveis socials (tram. 353-00035/07). Comissió de Política Social. Substanciació.

(El vicepresident substitueix la presidenta en la direcció del debat.)

El vicepresident

Comença la sessió.

(D'acord amb les normes de publicació del Diari de Sessions, no es transcriu el debat corresponent al punt primer de l'ordre del dia.)

———— **Compareixença dels representants del món acadèmic Sr. Guillem López Casanovas, de la Universitat Pompeu Fabra; Sr. Toni Vilà, de la Universitat de Girona, amb relació al Projecte de llei de serveis socials (tram. 353-00037/07)**

Doncs, ja entrem directament al segon punt de l'ordre del dia, que són les compareixences. I, per tant, tenim, en primer lloc, la compareixença, li donem la benvinguda, la compareixença dels representants del món acadèmic, el senyor Guillem López Casanovas, de la Universitat Pompeu Fabra; el senyor Toni Vilà, de la Universitat de Girona, amb relació al Projecte de llei de serveis socials. I, després, hi haurà també la compareixença del senyor Ramon Nicolau, membre del comitè d'experts del Departament de Benestar i Família, en relació amb al Projecte de llei de serveis socials.

En primer lloc, tindrà la paraula el senyor Guillem López Casanovas, farem el torn d'intervencions –perquè ell ha de marxar– i continuarem posteriorment. Doncs, té la paraula el senyor Guillem López Casanovas.

El Sr. Guillem López Casanovas (representant de la Universitat Pompeu Fabra)

Il·lustríssims senyors i senyores, bona tarda. Perdoneu pel lleig aquest que suposa que no em pugui quedar a la resta de compareixences, particularment dels meus col·legues del món acadèmic que m'acompanyen. Vol-dria fer una intervenció molt breu i donar peu –si així ho estimen– a les preguntes pertinents.

Jo en el moment de l'avantprojecte vaig tenir possibilitat de fer una sèrie d'observacions sobre com observava, des d'una perspectiva d'analista de la política social, el desenvolupament del text legislatiu. He fet una compro-

vació baixant-me recentment del *Butlletí Oficial* el que és ara ja el Projecte.

He de dir amb satisfacció que bona part de les observacions en el seu moment fetes he vist que s'hi havia incorporat. De manera que ara el que em sembla a mi oportú i raonable és fer dues observacions de caràcter general i, després, alguna matisació addicional pel que fa a aspectes no suficientment incorporats de detall. I si tinc oportunitat, voldria acabar fent una reflexió general per deixar constància de com es veu des del meu centre d'investigació, de la Universitat Pompeu Fabra, el tema de la política social en general, aquí a casa nostra.

La primera de les observacions en general que puc fer sobre el Projecte és que si d'alguna cosa peca és d'excessivament reglamentista. M'haguera agradat veure a la llei més els criteris i els principis que no els detalls. Perquè precisament, havent-hi la previsió d'un desenvolupament reglamentari –segons tinc entès–, la fortalesa de la llei que permetria transcendir les circumstàncies haguera sigut més gran si ens haguéssim basat en els criteris, més que no en algunes parts, en detalls.

Per exemple, per no sortir en principis massa generals. L'article 21.6 parla de les prestacions que seran objecte de participació de l'usuari. I en fa un detall bastant tancat. Parla que «comportin substitució de la llar, alimentació, vestit, neteja de la llar i allotjament. Poden ser sotmeses a...» etcètera. Aquí penso jo que haguera sigut millor un principi de caràcter general perquè, si no, alguns aspectes que poden pensar-se quedarien per aquesta via exclosos, explícitament exclosos perquè no estan inclosos. Per exemple, coses que tenen a veure amb el guariment personal. Aquest és un exemple. L'excessiu detall també es troba en alguns aspectes que tenen a veure amb, per exemple, l'article 59.4 i en l'apartat en general d'acreditació dels centres que formaran part o dels ens que formaran part del sistema de serveis socials i que siguin de titularitat privada i potser en el camp sancionador.

Per tant, en general, si d'alguna cosa peca és d'excés reglamentista. I em preocupa perquè si hi és a la llei acota massa les coses que poden ser o bé de prestació o de paquet bàsic o complementari i altres que queden bastant difoses.

Segona cosa. A mi, en general, la paraula necessitat en el camp de la política social intentaria minimitzar el màxim possible. Això és un poc... un criteri general, però preferiria el que és raonablement adequat o raonablement adient que no un concepte de necessitat que després no puguem objectivar. No puguem objectivar perquè difícilment podran fer front amb els recursos disponibles a totes les contingències que presenta la població al llarg del seu cicle vital. I, a vegades, per la part dels objectius –ja ho sabrem precis amb la paraula «necessitat»–, tot i que després, pel que fa als recursos, sí que es parla sovint, amb millor criteri, «mitjans més adequats per respondre a les necessitats plantejades». Per exemple, a l'article 18.2.

Això ho deia, era la part més general. En principi, el Projecte de llei em sembla correcte amb el que suposa d'articulació de titularitat pública i privada, en la necessitat de comptar amb un sector privat bàsicament

no lucratiu que té molta empremta en el benestar dels catalans. I, per tant, em sembla, en principi, un projecte ben articulat.

Un poquet ara de detall d'algunes coses que em sembla que no estan suficientment ben resoltes. Per exemple, en l'article 60, quan es parla del finançament dels serveis socials especialitzats, crec que és plausible pensar que hi haurà una certa diversitat en la generació d'ingressos que es produeixen sobre el territori. Donada la composició que hi hagi damunt del territori de les capacitats de rendes, òbviament, dels mitjans i del que diu el text, «necessitats objectivables per generar una prestació o una altra».

L'afectació dels ingressos que es puguin generar hauria de quedar, en el meu entendre, més clar que queden afectats sobre el territori. Perquè difícilment hi ha incentius a generar ingressos si després es drenen aquests recursos addicionals i es redistribueixen en el conjunt del sistema.

Com que la generació d'ingressos sol ser la part més impopular de les polítiques socials, l'incentiu, l'esforç a generar aquests recursos, i que se sàpiga que aquest esforç reverteix sobre el territori després en forma de prestacions, crec que, en aquests moments, seria bo que hi estigués inclòs, i no en l'article 60.4, que és aquí on concretaria el detall, em sembla que no ho incorpora en la mesura que a mi em sembla més apropiada.

Després hi ha la qüestió de la incorporació dels costos a la cartera de serveis. En un moment donat, es parla que la cartera de servei tindrà, òbviament, en compte els costos –i encara que no se'n parlés suposo que, necessàriament, hauria de ser aquest el cas– però després, fins i tot, s'utilitza el cost com a determinant de la prestació. I això és un salt que em sembla que no és correcte. Quan en el 61.2 diu que «el pagament dels serveis socials especialitzats de la Generalitat a les corporacions locals es farà mitjançant l'adequat conveni bastant-se en els costos fixats a la cartera de serveis socials», aquí de nou ens introdueix, ja no amb un criteri de «haurem de tenir en compte els costos a la cartera de serveis», sinó que vincula explícitament la subvenció a un cost.

Que donada la precarietat en què es mou la comptabilitat pressupostària, la manca de comptabilitat de costos fa un poc difús com aquesta articulació es podrà fer. Perquè «cost fixat a la cartera de serveis socials», no queda clar si és el cost de la prestació per al conjunt de la ciutadania o és el cost d'aquella entitat receptora de la prestació.

Finalment, també, a mena de detall, en el 64.2, tot i que en previs... estava intentant recordar ara si és el 59 o el 66 s'havia corregit, quan es parla de la determinació de les participacions dels usuaris, diu que «s'han d'establir en funció del nivell de renda personal i de les obligacions econòmiques respecte a les persones que estiguin al seu càrrec».

Aquí es tractaria de dir, com s'ha fet a altres llocs, les bonificacions s'han d'establir principalment, o bàsicament, en funció del nivell de renda personal. Ho dic per no excloure altres fonts d'ingressos fora de la renda i que són molt importants a la composició de riquesa

de les nostres persones beneficiàries d'aquestes polítiques. Perquè, com és sabut, la renda i la riquesa no van sempre a la par. Hi ha col·lectius que són pobres en renda, però que en temes de patrimoni tenen una molt millor situació.

Val. Això són els comentaris que... tinc un dubte final també sobre com es tractaran les qüestions de desplaçats interterritorials. Què passarà amb els serveis rebuts sobre el territori diferent a què es pertany i, d'alguna manera, es finança o es confia per part de la Generalitat? Però jo suposo que això, precisament, com que no podem anar molt més enllà d'un principi d'acord amb la coherència de no caure en un reglament, és la típica cosa que el reglament haurà de vetllar. D'això en diuen els canadencs la «portabilitat dels drets». Que en funció de l'àmbit del territori en què estiguis no tingui un condicionament en raó de les fonts de finançament.

La portabilitat dels drets crec que haguera estat un bon principi a recollir en l'articulat de la llei, tot i que aquí, més que l'important no és el criteri de portabilitat sinó com això es desplega a la pràctica, haurem de mirar amb tot rigor el que digui el futur Reglament.

Bé, acabades aquestes matisacions. Voldria comentar com des del món universitari veiem la situació, des de l'àmbit d'investigació en què em bellugo de la Universitat Pompeu Fabra, com veiem la situació de la política social en el nostre país. I, per fer-ho breu, i tot i pecant potser de la sobresimplificació, voldria deixar constància de dos grans aspectes.

Primer, l'excessiva compartimentalització que tenen les polítiques socials. Depèn de l'Administració, i dintre de cada Administració depèn dels departaments que hi fan front. Des d'un punt de vista de l'impacte, de la incidència, quan parlem d'eficiència i equitat d'una prestació social, l'important és el destinatari. Oblidem-nos d'una vegada si això correspon a la corporació local, ajuntament o diputació, si és de Benestar i Família o és de Sanitat, i pensem, fem l'anàlisi simple, fent un zoom, fent el detall de com això incidirà en els usuaris.

Ara, per exemple, és sabut que en temes de dependència acaba havent-hi una participació o una altra per part del beneficiari segons s'entri a l'atenció crònica per la via dels serveis sanitaris o pels serveis de benestar. Això és un exemple. Els balanços assistencials entre ajuntaments, diputacions i, en el nostre cas, Generalitat, necessiten una major coordinació.

La segmentalització que té la política social és molt còmoda per als gestors públics, per als funcionaris, però, des d'un punt de vista de la racionalitat de la política pública, un desastre. Un desastre. Aquesta idea d'un té una competència específica, es diu departament i pertany a l'Administració de la Generalitat, i de les altres coses no em preocupen, a mi no em toquen, en lloc de pensar la interconnectivitat de les polítiques al servei d'un mateix objectiu, del balanç assistencial cura - dependència, de millora de les rentes bàsiques de la gent, etcètera, és una patologia que en molts sistemes occidentals apareix, però en el nostre està sobreaccentuat per la divisió competencial dintre de la mateixa Administració i entre diferents nivells, graons de l'Administració.

Per posar un exemple, i d'un àmbit que em conec un poc millor. No passaria res en aquest país si aconseguíssim que a la gent gran se li abolís l'exempció que tenen ara, l'actual copagament en els medicaments, i pressupostàriament neutral incrementant-los les pensions mínimes. Des d'un punt de vista d'interconnectivitat tant és una prestació en espècia, un medicament gratuït, com una prestació monetària. Una cosa depèn de Sanitat, l'altra cosa depèn de Seguretat Social, però pensant en l'usuari, en el beneficiari, pensant en l'equitat, pressupostàriament neutral, no traient l'exempció al copagament per recaptar més, sinó que agafem aquests diners i els retornem a les pensions, possiblement treure l'extensió universalista del copagament de la gent gran i incrementar les pensions per la banda del que menys en tenen, mínimes, seria a igualtat de pressupost, un servei a l'equitat d'aquest país.

Això ho dic com a exemple d'interconnectivitat de polítiques públiques que ara, en aquests moments, són infactibles perquè Sanitat i Seguretat Social, en aquest cas, són departaments i fins i tot nivells d'administració completament diferents. Pensar en el benestar de la gent gran vol dir interconnectar aquestes i altres polítiques. Això és el primer punt.

I el segon i últim és fer molt d'èmfasi en la situació dels joves. Per múltiples raons l'envelliment demogràfic, el seu paper de votant decisiu en la major part de les eleccions públiques, el fet que formen un grup homogeni molt important pel que fa a les seves preferències, la gent gran acaba sent un agent decisiu, excessivament decisiu, en les polítiques socials.

I això va en detriment d'un altre col·lectiu que és la gent jove. Vull fer matisos en això que dic, perquè tots tenim, òbviament, pares i mares. Però, en aquests moments, el que observem és que l'envelliment demogràfic, el simple fet de la inèrcia que porten les polítiques públiques, bàsicament en pensions, en dependència i en sanitat, fa que aquest col·lectiu s'apropii cada vegada més d'una part més important del conjunt de la despesa social. I això és així perquè bona part dels drets que es meriten per part d'aquest col·lectiu són drets personals. Responen a lleis de base, per exemple, Seguretat Social, o lleis que presenten un caràcter general, universal, que dificulta molt el selectivisme. I això els dona un pàbol a apropiarse cada cop més d'una part creixent de la despesa social, de la despesa pública, en general.

Mirant... preparant la compareixença, mirant les últimes dades que recull l'informe del 2006 del Banc Central Europeu s'observa que l'efecte *deslizamiento*, que en diu el text, inèrcia, de les polítiques de pensions, sanitat pel que fa a la gent gran, i cures de dependència, Espanya acabarà generant un increment de la despesa social en dues etapes –fins al 2050– exactament d'un 20-25 per cent de tota la despesa pública. Per tant, en un escenari que està en un 45 per cent de la despesa pública en PIB, només per l'efecte inèrcia arribaríem a un escenari en què representaria un 55 per cent del PIB, 10 punts més del PIB, que és moltíssim. Que és moltíssim.

Llavors, en aquest context, poden passar dues coses. La primera és que acceptem com a societat que... deixem que el sector públic apropiï un 55 per cent de tot el PIB

per canalitzar-la a través dels mecanismes de l'acció pública. Això és un escenari que és polític, no em toca a mi dir si això és convenient o no és convenient. Vol dir que de tota la renda i riquesa que crea el país, si ara ja en tenim un 45 per cent, d'alguna manera, interferida per la decisió pública, si no fem res l'efecte inèrcia ens portarà que en tinguem un 55 per cent i es posarà a nivells que estan lluny del que és acceptable des d'un punt de vista de pressió fiscal, competitivitat del país, etcètera.

Si la resposta política és: «No incrementem despesa social, sinó que donada la despesa pública que tenim, mantenint el 45 per cent d'aquest, deixem més espai per al *deslizamiento demográfico*», aquí qui patirà inevitablement seran els joves. Perquè són polítiques que no s'han meritat encara i que també es tenen taxes de descompte baixes. Que vol dir que si ens ve marcat un creixement de la despesa pública per la banda de l'envelliment, drets meritats, etcètera, tal com he comentat, on no és possible fer selectivisme perquè les polítiques són universals –perill, per tant, per la nova llei d'autonomia i independència; perill per una sanitat que és excessivament i equívocament universalista. I aquests diners faran efecte substitució a altres recursos que necessitem per als joves. Per exemple, en polítiques de mercat de treball; en polítiques d'accés a l'habitatge i en polítiques de formació.

Com que l'accés a l'habitatge si tenim diners bé i, si no, continuaran com ara, en inversió, quan t'han pagat la despesa corrent de la sanitat, la dependència i les pensions, si en queda ho fem i, si no, no ho fem. Per tant, també de nou estan en una situació bastant precària. I, finalment, també, amb el capital humà, la formació de capital humà: si millorem, bé, però si no ho millorem tampoc no es nota en el curt termini, hi ha el perill –repeteix i acabo– que es produeixi un efecte substitució de creixement per pura inèrcia de la despesa pública a l'impuls de l'envelliment i qui pateixi aquí siguin els joves del nostre país.

Moltes gràcies.

El vicepresident

Molt bé. Gràcies, senyor López Casasnovas. Ara, en nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula el senyor Josep Lluís Cleries.

El Sr. Cleries i González

Molt bé. Moltes gràcies, president. Agrair, en primer lloc, la compareixença del senyor Guillem López Casasnovas i per les aportacions que ens ha fet.

Certament, un tema que ens preocupa és que una nova llei de serveis socials, com molt bé deia, és poc transversal, de la manera com està redactada, perquè és molt compartimentada en un únic departament, creiem, i que era una oportunitat que, almenys en el Projecte de Llei, tal com està, doncs, s'ha perdut.

Pel que fa referència al Projecte, ens agradaria saber la seva opinió sobre que estem parlant d'una llei de dret a l'accés, no de dret al servei, i també que, a més a més, els serveis no sabem quins són. Per tant, com valora el

fet que la cartera de serveis no estigui en una disposició addicional. Perquè se'ns parla de copagament, però no sabem quin nivell de copagament hi haurà. Se'ns parla, doncs, de serveis, no sabem si anem a més o anem a menys, hi ha una llista d'objectius, però objectius que ja s'haurien d'haver complert segons el Pla d'acció social de l'anterior Govern i, per tant, doncs, que no s'han aplicat.

I, després, hi ha un altre aspecte –perquè hem de ser molt telegràfics, perquè tenim poc temps per part nostra en les intervencions–, el paper del sector privat, que com vostè ha dit és important a Catalunya, com el veu definit en el Projecte de llei. Perquè nosaltres creiem que la participació, tant del tercer sector com del sector mercantil, que són importants i que creiem que ho han de seguir sent, perquè no tindria raó de ser, han de tenir una administració potent i uns serveis socials públics potents, però no vol dir que han de deixar de banda... Aquests creiem que la seva participació i definició en el Projecte queda bastant feble.

I, després, un altre aspecte que hauria de ser innovador, creiem, en aquest Projecte, que és tot el que fa referència a la promoció de l'autonomia personal, de l'atenció a la dependència, creiem que queda molt poc definit. I sembla que sigui una llei que estigui esperant que l'Estat ens digui què hem de fer. A part de la invasió de competències evident que hi ha en el Projecte de llei estatal tal com està, no amb el nou Estatut, sinó ja amb l'antic. Doncs, clar, també creiem que tot el que seria l'assistència personal, tot el que serien tots els aspectes d'atenció a la dependència –no cal que m'allargui–, que queden molt febles.

I, després, en el que fa referència a les competències dels territoris, també veiem molta indefinició a dir que s'han de promoure molt el que són les mancomunitats de municipis, en lloc de definir-ho clarament, creiem que és més clar la comarca i trobem una aberració que se'ns digui que mentre no hi hagi vegueries ho faran les diputacions. Perquè vol dir crear unes estructures administratives, que això ja sabem que sempre són molt cares, efímeres i que, a més a més, no coincidiran amb les futures vegueries perquè no n'hi haurà quatre, sinó que de vegueries no sabem quantes, però segur que n'hi ha més. I, per tant, no hi ha aquesta coincidència.

Per tant, si ens poguéssim comentar, doncs, aquests aspectes.

Moltes gràcies.

El vicepresident

Gràcies, senyor diputat. Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi, la senyora Carme Valls.

La Sra. Valls i Llobet

Moltes gràcies, senyor president. Bé, en primer lloc, agrair la presència del senyor Guillem López Casasnovas en aquesta Comissió. I també tant les opinions de detall com les de fons que vostè ha fet, realment jo penso que el que li voldria preguntar, sobretot, és en relació amb la seva intervenció. Perquè penso que la

lleï l'hem de fer entre la ponència i, per tant, vostè no n'és responsable, de les coses que diu aquesta lleï, sinó que ens ha vingut a expressar la seva opinió en uns aspectes concrets.

I en aquests aspectes concrets, com que vostè parlava que li semblava excessivament reglamentista, amb massa detalls, aleshores, jo li voldria preguntar si, en aquest sentit, creia que una lleï d'aquest estil no hauria d'incorporar, precisament, una cartera de serveis massa detallada. O això no li sembla que és reglamentista, sinó altres aspectes que ha vist aquí. Ja he anotat el que vostè parlava de necessitats i de parlar més de mitjans més adequats per resoldre, això... em sembla una idea molt interessant a tenir en compte. Aquesta seria una primera pregunta.

L'altra seria: vostè ha parlat que la diversitat dels ingressos en el territori potser podria fer redistribuir millor... o sigui, que aquests ingressos es redistribuïssin en el mateix territori. Per vostè, quins països del món ho han fet, això? Si li sembla que és una... bé, que ho han aplicat ja en altres llocs? I, per la valoració que vostè en fa, en quins llocs ha donat més bon resultat.

I, després, en el tema de l'important és el destinatari, vostè, per tant, seria partidari que a la llarga tot el sistema tingués una finestreta única per al destinatari? Sembla que això portaria cap aquí? Evidentment, que la coordinació, a vegades, si no té una finalitat porta que es dispersi aquesta coordinació. Tots podem intentar racionalitzar, però si ja l'objectiu que l'usuari sempre es pugui dirigir a una sola finestreta, doncs, almenys és un objectiu.

I, en l'últim lloc, vostè ha parlat d'un tema molt complex, i ja ho ha dit, que era una reflexió més general. Segur que això donaria per un debat molt més llarg, i ara no el farem. Però, quan vostè parla d'aquest plantejament que la gent gran agafa molts dels punts del PIB quant a economia. I ha parlat dues vegades de la interferència de la despesa pública. Clar, que és un concepte que em xoca perquè jo sempre veig la despesa pública més com una inversió. O nosaltres i el nostre Grup vèiem com una inversió més que com una interferència.

Però, entenc que si les coses no s'aclareixen, sí que pugui haver-hi un moment en què hi hagi recursos no establerts per vostè. Aquest plantejament és així per tot o perquè ara veu que el creixement de la despesa cap a la gent gran... que, de fet, també és la gent que ha ajudat a acumular una certa economia. La gent gran, però bé, això no vol dir que no haguem de donar recursos per a tota la societat. Però, només és interferència? Vostè ho pensa, que pot ser inversió?

Res més.

Moltes gràcies, senyor president.

El vicepresident

Gràcies, senyora diputada. En nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula la senyora Carme Capdevila.

La Sra. Capdevila i Palau

Moltes gràcies, senyor president. Moltes gràcies, senyor Guillem López Casanovas per la seva intervenció, per la seva compareixença. Un cop es faci... disposem de la transcripció de les seves paraules podem fer una valoració més en profunditat del que vostè ens ha dit. Ens ha donat molta informació, molt específica i jo necessito el meu temps per poder-la avaluar tranquil·lament. Tot i així, li agraeixo moltíssim les seves aportacions que, de ben segur, que totes aquelles que serveixin per incorporar en el període de ponència, doncs, així ho farem.

Vostè ha parlat d'una lleï excessivament reglamentista, però, clar, a veure jo voldria partir de la lleï que tenim actualment, amb la qual potser una de les coses que més pecava era que era una lleï molt difosa i possiblement ens n'anem d'un extrem a l'altre, a vegades. Però, per mi és un articulat molt descriptiu –això sí que és veritat–, no és, al meu concepte i al meu entendre, no és una lleï excessivament reglamentista i li comento això perquè precisament és una lleï en què caldrà fer molts reglaments per poder-la desplegar. Aquí és el tema que potser l'articulat, la diferència entre l'articulat i el que genera aquesta lleï, que sí que és veritat que s'hauran de fer entre sis i vuit reglaments per poder-la desenvolupar en la seva totalitat.

Vostè parla que hi ha temes que no s'han resolt, i parla de la incorporació dels costos a la cartera de serveis. Bé, la cartera de serveis és un tema en què quan es va articular aquesta lleï es va tenir molt en compte de no incorporar la seva concreció dintre del mateix articulat, perquè es valorava com a positiu el fet que la cartera es pogués anar actualitzant, modificant i adaptant a les noves realitats socials. I que, per tant, s'aprovaria de manera..., bé, s'aprovaria a través de la Llei de pressupostos, i això ens permetria arribar a una concreció del contingut i com s'accedeix a aquesta cartera de serveis.

Parla vostè també de la distribució de competències. Aquesta lleï jo crec que té un aspecte que és cabdal, per a mi, que és que fa una clara distribució de les competències entre les diferents administracions públiques. Això no vol dir el que vostè ens comentava. És a dir, que el centre ha de ser l'usuari i no qui té la competència perquè després ja sabem que qui no té la competència diu: «Això no em pertoca» i l'usuari sempre està enmig d'aquest d'això. Però sí que hi ha una clara distribució de competències. I aquesta clara distribució de competències ha de ser aquest primer pas que ens ha de permetre que l'usuari sigui l'eix central de l'atenció que es mereix.

Parlava... jo no sé, podria introduir-li, per exemple, algunes millores que també implicaran aquesta centralitat amb l'usuari que és, per exemple, el tema que hi hagi un únic referent o un referent únic al llarg de tot l'itinerari que seguirà aquesta persona dintre dels serveis socials i que, per tant, això també és una de les petites garanties.

Tenim molt poc temps i sí que m'hauria agradat entrar una mica més en el tema de la reflexió que ha fet vostè que les polítiques públiques, i això és una realitat que tenim. És a dir, l'envelliment cada vegada serà superior,

per tant, cal donar-hi respostes. I, evidentment, tindrà una afectació –i té actualment una afectació– ja directa a tota la població jove, dels més joves. Clar, aquí només hi ha una única alternativa, la voluntat política de fer una clara inversió pressupostària en el que són les polítiques socials. És a dir, aquesta podria ser una de les possibles respostes, molt simplista.

Moltes gràcies.

El vicepresident

Gràcies, senyora diputada. Té la paraula, en nom el Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, la senyora Dolors Montserrat.

La Sra. Montserrat i Culleré

Moltes gràcies, president. Moltíssimes gràcies per la compareixença al senyor Guillem López Casanovas. Jo li faig en nom meu personal i, evidentment, també, del ponent d'aquesta llei, que avui no es troba aquí, el diputat Joan López.

Gràcies per la reflexió general que vostè ens ha fet i, evidentment, per l'aportació de qüestions que –des del seu punt de vista– no estan ben resoltes. Jo he pres molt bona nota, tant pel que fa, doncs, als articles 21.6, al 59.4, al 60, al 64.2, perquè crec que són qüestions cabdals i en les quals, doncs, faré l'aportació del que vostè ens ha comentat en el meu propi Grup Parlamentari.

Dins de la seva explicació m'ha agradat, potser, quan ja estàvem al final, la seva reflexió sobre la dependència i tot el que estem dirigint a les persones grans, i que en moltes ocasions potser hem de posar més èmfasi en la situació dels joves. Vostè comentava el tema de l'habitatge, el tema de programes de treball, etcètera.

A mi, i de forma especial, després d'haver-ho vist en persona, em preocupa que hi ha molts joves que, a causa que accedeixen a les drogues molt més aviat del que s'accedia potser fa cinc anys o deu anys enrere, és evident que també necessitaran un ajut molt especial. I era una pregunta que jo li volia fer, dintre dels seus extraordinaris coneixements, si aquesta qüestió a nivell universitari, amb l'aportació que vostè ha fet i la qual li agraeixo moltíssim, doncs, ens poguéssim esbrinar algunes dades o algun criteri que vostè en aquests moments cregui que pot ser bo per als diputats que estem treballant, evidentment, en aquesta llei.

Reitero el meu agraïment personal i el del meu Grup Parlamentari.

Moltes gràcies.

El vicepresident

Gràcies, senyora diputada. Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Alternativa, la senyora Dolors Comas.

La Sra. Comas d'Argemir i Cendra

Gràcies, senyor president. Gràcies també al senyor Guillem López Casanovas per les seves reflexions, que tindrem en compte. No sé si el context polític ens farà possible l'aprovació de la llei. Sí, en tot cas, sàpiguen

vostès que estem fent els esforços perquè en allò que depengui de nosaltres es pugui tirar endavant. Vostè ha assenyalat tota una sèrie de qüestions, per tant, que considerarem. Que, en qualsevol cas, si aquesta legislatura no poguéssim tirar endavant la llei segur que són útils de cara a la posterior situació a què ens tornarem a afrontar. I, per tant, doncs, ens són útils, vaja.

Vostè ha assenyalat l'excessiva compartimentalització de les polítiques socials i ha entès, sobretot, en referència a les diferents administracions implicades, li pregunto també si vostè considera que és... es pot aplicar això també al fet que la provisió de serveis es faci des de diferents instàncies. Instàncies públiques, instàncies des de la iniciativa social, des de la iniciativa mercantil. I, en tot cas, com valora el fet que la llei prevegi configurar una xarxa, per dir-ho així, d'utilització pública dels serveis socials amb tots els proveïdors dels serveis socials. Perquè, possiblement, la situació actual dona una situació de fragilitat a aquelles entitats, associacions, empreses que són proveïdores de serveis. I segurament la llei salva aquesta qüestió.

També li volia preguntar si li sembla, des del punt de vista de competències, si allò que correspon als ajuntaments, allò que correspon a la Generalitat, allò que correspon als ens locals, en general –no només ajuntaments, perquè poden ser instàncies supramunicipals– està ben resolt a la llei. Perquè jo també comparteixo que hi ha problemes i ja s'expressen en aquests moments d'aplicar correctament les polítiques transversals, la coordinació entre els diferents àmbits, etcètera. Per tant, si li sembla que el nivell competencial està ben resolt.

També voldria saber la seva opinió sobre el finançament dels serveis socials. Perquè ha fet una referència a l'article que parla de pagament per part de l'usuari, dient, en tot cas, que estava massa detallat. Però jo li voldria demanar per la seva visió més general, si fins a quin punt l'usuari li sembla que ha de participar en el pagament dels serveis que rep, si és com aquí diu la llei, doncs, per aspectes que tenen a veure amb la substitució de la llar, diversos, o el copagament ha d'anar més enllà. Per tant, quin ha de ser el compromís de les instàncies públiques, quin el compromís dels usuaris, tenint en compte que altres dimensions de les polítiques socials –com és l'educativa o la sanitària–, doncs, està plantejat d'una manera diferent a aquesta.

També jo li volia preguntar per aquesta reflexió que ha fet sobre la redistribució en el territori d'allò que s'hi aporta, en funció també de l'esforç que s'ha fet per a la provisió d'ingressos. És a dir, això com es fa. I com s'avalua aquesta dimensió. I una altra qüestió també que li volia comentar, i amb això acabo, és si li sembla que amb les polítiques socials, en concret amb les de serveis socials, que és de la que estem parlant, s'ha d'optar més cap a l'assistència personal –el treball familiar, l'assistent personal en el cas dels discapacitats– o l'opció del totxo, per dir-ho així –més residències, més... I en quins casos considera necessari, doncs, un o altre tipus de provisió de servei.

Ja està.

Moltes gràcies.

El vicepresident

Gràcies, senyora diputada. Té la paraula ara el senyor López Casasnovas per donar resposta a les diferents intervencions.

El Sr. Guillem López Casasnovas

Moltes gràcies pels seus comentaris. La veritat és que intentaré respondre en la mesura que pugui i sàpiga des de les últimes a les primeres intervencions. La senyora Dolors Comas –i molt telegràficament, i em perdonarà–, la segmentació no és un problema de titularitat, sinó que és un problema de competències. Des de la meua perspectiva, amb el debat estatutari hem perdut l'oportunitat de fer una reubicació general de competències entre Generalitat i ajuntaments per aquesta idea que els ajuntaments estaven preservats per les lleis estatals, l'Estatut hi ha pogut influir molt poc, en aquesta redistribució. Era una gran oportunitat encara per territorialitzar més els serveis socials, més a prop de la gent.

En tot cas, dit això, i donada com a restriccions jurídiques, la idea de sistema és bona, la idea que creem un sistema, i la idea de posar un *broker*, un intermediari interposat entre necessitat i satisfacció d'aquesta necessitat, o adequació amb mitjans d'aquesta necessitat, crec que també és una bona idea.

Parlant d'aquest tema de la fragmentació, molt poca cosa a afegir-hi. En el tema de l'atenció personal *versus* institucional el problema és reequilibrar el terreny de joc. Totes les iniciatives institucionals tendeixen a prioritzar el totxo sobre les persones, perquè darrera el totxo hi ha el corporativisme dels sectors públics i professionals que es mouen dintre el sector públic. I això a vegades esbiaixa tot l'aspecte més personal de cura familiar, fins i tot de cures formals. Aquí l'important és que el terreny de joc estigui prou equilibrat perquè cadascú decideix lliurement, sense el condicionament que pot suposar un problema social. Ja es digui dependència o ja es digui privació social.

En el tema de finançament, aquí el debat requeriria... la meua resposta requeriria entrar en més detalls i no ho puc fer. Amb els incentius a recaptar... M'agradaria si se'm crida portar al nivell de Reglament, que és quan s'han de detallar aquestes coses, això és molt important. El detall de l'operativa té més valor que el dels principis. I això també ho lligaria amb el senyor Cleries, perquè a mi no m'està important l'adjectiu que s'acabi posant a la llei sobre quin cas, quina consideració n'hem de fer del sector privat en el conjunt del sistema, sinó els instruments que es faran servir per fer una acreditació justa d'operadors, per exemple.

I amb la lletra petita a la cuina de les polítiques més que en el principi trobaríem un bon equilibri del terreny de joc. Tant en la part personal com institucional, com dintre la part institucional, el que és públic i el que és de titularitat privada.

Jo sóc partidari que hi hagi quotes més grans de copagament dintre el finançament del sector públic. Em trairia a mi mateix si ara donés una resposta de pla-cebo: el que no paga l'usuari, ho paga el contribuent. Per tant, el que hem de mirar és quines coses pot pagar

l'usuari, que faci més equitatiu el sistema *versus* que ho pagui el contribuent d'una manera innominada, amb impostos que no estan afectats i que ningú sap què paga a canvi de què. Que en una societat democràtica aquesta falta de transparència és una recepta dolenta per a una bona gestió pública.

Dit això, l'aportació de l'usuari ha de ser més important però, de nou hem de fer cirurgia fina, hem de treure el bisturí per saber en quines coses té sentit el copagament, en quines coses no en té.

Per exemple, en alguns casos, en serveis socials, el copagament és per generar més recursos. En alguns altres, el copagament és per evitar despesa. L'èxit d'un copagament que evita despeses és que no recapti res, perquè has evitat el mal ús, l'abús, d'algunes prestacions. I això és una filosofia completament distinta a quan el que es vol és fer copagar perquè és injust que els contribuents innominats paguin el que beneficia exclusivament els usuaris. A la senyora Dolors Nadal, també gràcies pels comentaris fets.

Els treballs que es miren de quin és el rendiment que se'n treu, que en treuen les diferents cohorts etàries del nostre estat de benestar, és a l'ordre del dia, l'últim informe és de l'OCD, de l'any 2006. I mira el benestar de les generacions actuals i la futura.

Per primera vegada, tenim generacions que entren ara al mercat de treball que tindran un tractament més inequitatiu des del punt de vista del conjunt de l'estat de benestar que les generacions anteriors. I això no ens decep perquè, fins ara, a través dels increments de productivitat, del desenvolupament econòmic general i de l'orientació que tenia l'estat de benestar, tota la generació nova tenia un millor estàndard al llarg de la seva vida, del cicle vital que les generacions anteriors. Ara això està qüestionat. I n'hem de ser conscients.

Podria donar aquí múltiples dades, però mirant dades recents. Substituir un treballador de 55 anys per un de jove és un 50 per cent de reducció de salaris. El risc de pobresa ha disminuït enormement, a la meitat, per a la gent gran i ha augmentat per al col·lectiu de 45 a 59 anys. Això són dades que estan publicades, són de l'Enquesta de pressupostos familiars i del Panel de hogares de la Unió Europea, del Phogues, i es poden mirar dades entre el 81 i el 2001.

Les retribucions en termes reals dels joves, entre el 81 i el 2001, quasi bé no ha crescut. A diferència de tota la resta de cohorts que ha tingut un increment en termes reals, com a mínim, del 20 per cent. Per tant, aquí hi ha un focus d'atenció que, a vegades, el perdem perquè els joves no estan tan ben organitzats com hi estan les persones grans, que aprofiten en major mesura el que és l'excessiva compartimentalització de les polítiques.

Molt ràpidament, la senyora Carme Capdevila. Jo sóc partidari que la llei ha de donar els principis, els reglaments ens els hem de prendre seriosament. El Reglament és molt important, i no és allò: «Ja hem complert, hem fet la llei», hem de desenvolupar els reglaments perquè en l'operativa, una bona idea mal executada acaba sent una mala idea. És moment de decidir de tota la inversió que es pugui fer en política social, quina fem

amb caràcter d'eficiència i quina fem amb caràcter de redistribució. Ara està tot mesclat. És molt difícil, en aquests moments, argumentar un finançament universalista per a tot un col·lectiu que té una dispersió de renda i patrimoni tan gran, com és la gent gran, quan tens amb precarietat moltes polítiques que no desenvolupes perquè les tens en precari.

I l'exemple típic és el benestar dels nanos, el benestar dels nens, que és una cosa que està agafant cada vegada més importància perquè tot el que no es gasta en el benestar dels nanos avui, és obesitat i diabetis per demà passat.

Acabo, també, amb la senyora Carme Valls. Moltíssimes coses per comentar. A mi em sembla que, en general, la cartera de serveis no hi ha de ser. I en això també entro en algunes de les observacions del senyor Cleries. No hi ha de ser, està bé que es revisi, entre d'altres coses perquè la llei no ha de lligar de mans el que sigui l'adequació de l'Administració a l'evolució dels requeriments que pugui fer la societat a futur.

Em sembla molt bona idea que el balanç assistencial vingui a través de la finestreta única, que hi hagi un intermediari, un *broker*, dels problemes de serveis socials. En canvi, de nou, tal com havia dit abans, trauria el bisurí per trencar aquesta idea que més despesa pública és inversió al futur. A la despesa pública se li ha de mirar el nom i els cognoms. Què vol dir despesa pública, i no em basta que em digui després el sanitari, m'ha de dir després el sanitari, m'ha de dir el programa. Perquè si la despesa pública és la despesa dels sous i salaris dels funcionaris, és molt difícil, per aquesta via, justificar que aquesta despesa sigui inversió i que ajudi al creixement futur del país. I ja no diguem a la redistribució, eh?, perquè normalment són els sectors més privilegiats els que s'acaben beneficiant, en major mesura, de bona part de l'estat actual de benestar.

I, després, de països que em miro jo d'orientació que ho han fet millor sobre el territori és Suècia –a través dels *counties*–, que és un nivell molt més baix que el nostre, i Anglaterra, també. Que Anglaterra té una tradició de serveis socials de primera magnitud. Molta de la literatura de l'economia dels serveis socials ve dels treballs, dels balanços assistencials que es feien a Escòcia, que es van fer en el País de Galles, etcètera.

I amb el senyor Cleries, ja, després de tot el que hem comentat, la transversalitat és decisiva. En termes moderns, a això se li diu interconnectivitat. I la interconnectivitat, si no hi ha un reconeixement clar de l'obligatorietat de la coordinació, és molt difícil fer que totes aquestes polítiques disperses s'orientin en el benestar dels seus beneficiaris. Si ara li demanéssim a algú de l'Administració o a algun responsable polític quina és la taxa de rendiment intern que treu un ciutadà, una persona amb una determinada contingència de l'estat de benestar, aquesta resposta no la poden contestar. I això és, des d'un punt de vista d'objectiu social, un exemple inequívoc que no se sap molt bé quina és la conseqüència del que es fa a l'Administració local i a l'autonòmica, i entre l'Administració autonòmica, a vegades, entre diferents departaments.

Perdoneu l'extensió, però...

El vicepresident

Moltes gràcies, senyor López Casanovas, doncs, per la seva compareixença. I, bé, tots els grups segur que han pres bona nota de la seva intervenció i segur que serà de gran utilitat per al Projecte de Llei de serveis socials.

Moltes gràcies.

Ens acomiadem del senyor López, i, donem la paraula ja seguidament al senyor Toni Vilà, de la Universitat de Girona, perquè ens parli també sobre el Projecte de Llei de serveis socials. Té la paraula.

El Sr. Antoni Vilà i Mancebo (representant de la Universitat de Girona)

Moltes gràcies d'haver-me convidat i de poder expressar la meva opinió aquí a la Comissió.

En segon lloc, haig d'informar que jo he format part del comitè d'experts, tots de la Generalitat, en un primer moment més, doncs, per problemes personals i de salut, menys, però la veritat és que, per tant, jo hi he participat i, per tant, em sento responsable i estic d'acord en les línies generals del que ha sortit a la llei.

De totes maneres, si se m'ha cridat aquí per a alguna cosa a mi em sembla que és pels treballs que he fet, més aviat, de comparar lleis autonòmiques a nivell de l'Estat. I, llavors, per tant, la meva aportació que pensava que podia ser més interessant, perquè és la que conec més, seria veure la nostra llei, en comparació amb les altres, d'alguna manera que en queda... Sobretot, amb el que jo penso que és el cor de la llei o el nucli bàsic, que són els drets.

En aquest sentit, jo penso que la llei catalana s'inscriuria en el que s'ha anomenat segona generació de lleis de serveis socials. Hi va haver les primeres, doncs, que Catalunya, penso, jo l'altre dia que em revisava això aquest any fa vint-i-cinc anys que a aquest Parlament es va presentar el primer text d'una llei de serveis socials i que penso que és una cosa que s'ha recordat molt poc. Perquè no va ser admesa a tràmit, però es va publicar en català i en castellà i la va copiar tothom. Fins i tot, si agafem la primera llei basca i la comparem, veiem que realment es va copiar d'aquesta que, en aquest cas, la va presentar aquí, al Parlament, el Grup Socialista, però jo que en aquell moment treballava a la Generalitat, des del Govern de la Generalitat també se n'estava fent una.

Vull dir que Catalunya, en aquell moment, era capdavantera en la preocupació de fer una llei de serveis socials, i d'això fa vint-i-cinc anys. I, per tant, jo penso que seria un bon moment per aprovar la segona llei. I, realment, vam ser els primers –tot i que després el País Basc, com sabeu, se'ns va avançar a aprovar la primera. Però, repeteixo, si agaféssim el text d'aquestes lleis catalanes amb aquesta veuríem que és molt semblant.

Hi ha hagut una segona, diguem-ne, generació, que se'n diu generació, jo però penso que el terme potser és exagerat, segones lleis de serveis socials. Moltes d'elles, jo penso que és més del mateix. En alguns casos, perquè va canviar el govern i, per tant, la majoria va canviar i van fer una llei nova. I, les úniques que jo penso que són remarcables serien la d'Astúries i la de Madrid,

que són les dues que van incorporar dos temes, que a nosaltres també ens preocupen, que és el tema dels drets subjectius –aquell voluntarisme de les primeres lleis que ens semblava que amb la voluntat n'hi havia prou–, doncs, les lleis d'Astúries i de Madrid incorporen el dret subjectiu.

La veritat és que jo penso que és més una aportació teòrica que pràctica, perquè no ha servit de res. La d'Astúries remetia a la cartera de serveis a un desplegament reglamentari al cap de dos anys, i jo hi vaig trucar la setmana passada perquè la informació que us donés fos real, i no s'ha publicat i en fa més de tres que es va aprovar la llei. Per tant, aquest..., hi estan treballant, hi estan a sobre, però la veritat és que no s'ha aprovat.

La de Madrid tenia més trampa perquè, realment, el que garantia com a dret subjectiu és el que ells en diuen «prestacions tècniques», que és la informació, l'orientació, les valoracions dels equips... És a dir, el que ja donem tots realment com un dret subjectiu. Per tant, d'aportació de veritat, no n'hi ha.

Per tant, nosaltres ens trobem, en aquesta segona generació de lleis de serveis socials, aquesta vegada amb un interès, realment, a fer efectiu aquest dret subjectiu.

També s'ha dit, jo crec, així com a cosa prèvia, que tenim un projecte de llei de dependència, maleïda dependència, però que està al Parlament de Madrid, que està en període d'esmenes, que, és clar, si sortís tal com diu ara ens condicionaria moltíssimes coses, entre altres coses la cartera de serveis. I la cartera de serveis diu són els serveis socials de la dependència. I aquí hi ha tots els problemes de competència, de si el títol competencial de l'Estat és suficient o no. Però jo penso que és un tema que cal tenir en compte perquè pot suposar diners, però també pot suposar que ens condicioni bastant les coses, a part de la cartera de serveis més coses.

I la tercera cosa és que s'ha aprovat l'Estatut, que jo penso que hi ha drets que a l'Estatut es refereixen a serveis socials, i també el tema de les competències, que s'hauria de revisar. Quan vam fer la llei, per exemple, es parla de corporacions locals supramunicipals, clar, perquè no podíem dir vegueria, perquè no existia. Llavors, en aquests moments, jo penso que algunes coses s'haurien de corregir per aclarir, d'una manera més clara, a qui correspon.

Això serien, per tant, jo crec els tres elements bàsics previs, diguem-ne. En següent lloc, jo parlaré, doncs, per tant, dels drets. El dret als serveis socials jo penso que a l'article 1 es diu, però sempre els de serveis socials jo penso que com que anem a salvar el món sempre parlem de la justícia social i de no sé què, a mi m'agraden més els de sanitat, que van directes al gra. La llei de sanitat diu: «Regular les accions que permetran fer efectiu el dret a la protecció de la salut.» Doncs, jo penso que hauríem d'anar igual. Nosaltres el que fem és regular les accions per fer efectiu el dret als serveis socials, que penso que és l'objectiu de la llei. Ja ho diu, això seria millorar..., però, a vegades, ens passa que volem dir tantes coses que no diem el nucli del que és important.

Quant al dret subjectiu. Jo crec que perquè un dret subjectiu pugui ser nomenat com a tal es necessiten tres

requisits. El primer és una delimitació clara del dret i també de l'obligat a prestar aquest dret. Aquí ja ha sortit el tema del dret, el dret es fa efectiu a través de prestacions. I aquesta és l'absència més clara que s'ha trobat a la llei: no hi ha una cartera de serveis. Tothom va mirant on són i no hi ha enlloc que hi hagi una cartera de serveis. És veritat que hi ha una disposició transitòria –em sembla addicional segona– que parla, doncs, d'una sèrie de mesures que es prendran... No és una cartera de serveis; em penso que són unes mesures de xoc imprescindibles perquè els serveis d'atenció primària i els serveis que es diuen que s'augmentaran s'ha de fer de totes, però no seria una veritable cartera de serveis.

El debat és el que ha sortit aquí. És a dir, si posem una cartera de serveis molt rígida fossilitza els serveis? Els serveis socials són molt àgils i s'han de canviar molt ràpidament. Per tant, quina opció agafem? Posar-los o no posar-los? Jo penso que hi ha solucions intermèdies. Per exemple, els de sanitat –que d'això en saben i tenen molta experiència en les carteres de serveis i fa molts anys que les tenen–, per exemple, ells distingeixen entre el «catàleg de prestacions», que el defineixen i és un índex, l'atenció primària, l'especialitzada, la urgència, la farmàcia, la no sé què... No concreten quins són, diu: «La concreció es farà en el catàleg de serveis». I el catàleg sí que s'aprova per decret.

Jo penso que una solució d'aquestes intermèdies podria ser bona a la llei. També ha optat per això la llei de dependència. La Llei de dependència posa una cartera de serveis que diu: «La intensitat d'aquesta cartera i les condicions exactes ja s'establiran després», però, almenys, si un llegeix la llei de dependència, el llistat bàsic, l'esquema és aquest; sense entrar en el detall. Perquè, si no, jo, vaja, amb les entitats que he parlat, una de les coses que més posaven era: però, quins drets seran, aquests? I llavors queda entre el no-res i el detall potser es podria trobar una forma intermèdia d'un esquema.

Els responsables. És a dir, si hi ha un dret, jo penso que no podem –i es fa molt sovint– establir un dret i no determinar clarament qui és el responsable d'establir aquell dret.

Jo penso que aquí hi ha, com s'ha dit, jo penso que sí, que hi ha una distribució de competències, però jo penso que es podria millorar aquesta relació perquè quedés ben clar qui són els responsables de cada servei.

Per exemple, al Departament de la Generalitat competent en la matèria se li atribueixen competències en gestió de serveis socials especialitzats. Diu: «sens perjudici dels que s'atribueixin als altres...» Però, quins són els «especialitzats» que té la Generalitat, i quins són els que té «l'altre»? Jo penso que es podria arribar a una concreció.

Jo els dono una opinió. A mi m'agrada, per exemple, el sistema basc. El sistema basc és un sistema molt descentralitzat –jo sóc molt municipalista; per tant, en aquest sentit..., perquè penso que en el territori és on és fàcil fer aquestes polítiques més integrades, no pas des de dalt–, i el País Basc és més petit i ho tenen més fàcil, i més tradició, però ells ho tenen molt clar: l'ajuntament, atenció primària; les diputacions forals,

l'especialitzada, i el Govern, què fa? La planificació, l'ordenació, la inspecció i no sé què... Això és un esquema, com a mínim, senzill i clar.

Després, aquí a Catalunya segurament seria més difícil, perquè tenim grans municipis, aquí tenim les comarques... Bé, doncs, potser les comarques podrien servir per als municipis petits. Jo també, això que hi hagi tanta flexibilitat, que es pugui fer mancomunitats..., les comunitats autònomes que han hagut de fer mancomunitats, no se'n surten. Les comunitats són voluntàries, és molt complicat... Jo penso que s'hauria de fer un mapa territorial, pactat amb la federació nacional de municipis, però hi hauria d'haver algun lloc, en un annex, o jo què sé, on quedés clar qui és el responsable. Si jo visc a la comarca del Pla de l'Estany, jo vull saber, a la meua comarca, on haig d'anar a reclamar. Perquè, si tinc un dret i no sé ben bé qui me l'ha de satisfer, jo penso que és un problema.

Per tant, aquí tindríem la primera part, no? Els drets i les obligacions. Haig de dir una cosa –perquè, si no, em moro– en això de les obligacions. Jo crec que avui dia és difícil justificar la pervivència de l'ICASS. L'ICASS va néixer en aquest Parlament, doncs, en un moment del traspàs de competències, és un organisme supercentralista, perquè volia això, volia centralitzar-ho tot, i la mateixa llei diu: «Fins que s'ordeni territorialment Catalunya». Catalunya ja s'ha ordenat. No té sentit la pervivència... I, sobretot, jo entenc, amb les poques competències residuals que se'ls dona, el que costarà això. Jo penso que les residència –i em sap greu dir-ho aquí, al costat del director general de l'ICASS–, però jo penso que les poques competències les pot gestionar perfectament el mateix Departament de la Generalitat, estalviant-se un organisme que, ho repeteixo, jo crec que en aquest moment és anacrònic. Això seria pel que fa a delimitar el dret i delimitar l'obligat.

Segon. Requisit d'un dret subjectiu. Finançament segur i suficient. Aquest és el gran problema de definir drets. Totes les comunitats autònomes saben definir drets subjectius. El problema és: com es paguen, aquests drets? Llavors, jo penso que el segon requisit és que hi ha d'haver... Jo penso que, per a les prestacions garantides, queda bastant ben resolt. Primer, perquè el Parlament és el que aprovarà aquest catàleg i el pressupost, i perquè el crèdit és ampliable. A un dret subjectiu no se li pot dir: s'han acabat els diners. Per tant, jo crec que queda ben resolt.

El que ja no hi queda tant és: «I els altres?» Els altres drets –que no són subjectius, que, per tant, jo puc anar a reclamar– com es finançaran? Per exemple, a mi m'agrada més la llei de dependència. La llei de dependència parla de «drets complementaris» i de «drets addicionals». I els drets complementaris, qui els pagarà? Doncs, els pagarà el Govern –en el cas de la llei estatal– i les comunitats autònomes.

Llavors, en el cas de Catalunya es podria dir: «Els drets complementaris els pagaran, els finançaran la Generalitat i les administracions locals.» Com? Doncs, igual com ho diu a la llei de dependència: «D'acord amb el pla que es faci, el pla estratègic, i els convenis que es facin amb cada lloc.»

Però, si jo visc en un lloc sabré que tinc garantit el dret, per la Generalitat, per a les prestacions garantides, i que tinc un dret complementari –que me l'ha de pagar el meu ajuntament i la Generalitat–, i les addicionals, a les quals, a més a més, cada ajuntament hi pot afegir el que vulgui, a més a més del que s'ha dit.

Tot això, independentment de qui ho gestioni. La Generalitat pot ser la responsable –el Govern de la Generalitat– de garantir les prestacions garantides, però, però, ho pot gestionar l'ajuntament, o ho pot gestionar la vegueria o el consell comarcal.

Per tant, jo penso que aquí s'hauria de lligar la prestació i el finançament. És a dir, les prestacions garantides, qui les paga, i les altres prestacions, qui les paga. Si no, no sabrem, aquest finançament, si ha quedat clar o no.

I el tercer punt, que a mi em sembla que hauria de quedar clar en un dret subjectiu, és que la persona, el ciutadà que reuneix els requisits, està legitimat per exercir aquest dret davant dels tribunals. I això jo penso que s'hauria de dir, a la llei. Si jo tinc aquest dret garantit, escolti, jo, si no me'l donen, i en reuneixo els requisits, jo me'n vaig al tribunal per exigir que me'l paguin, que seria el tercer requisit.

Aquests requisits –d'altra banda, el Consell Econòmic i Social, en fer el debat sobre la llei de dependència, també ha dit aquests tres mateixos requisits–, jo penso que són els que...

Jo trobo molt bé que els drets i els deures estiguin regulats a la llei –fins ara estaven en reglaments, o en reglaments interiors–, penso que està molt bé que estiguin..., potser aquí també s'ha pecat de reglamentarisme, potser és veritat, potser hi ha algun dret que es podria haver fet per mitjà d'un reglament de règim interior..., o fins i tot que és superflu, perquè són drets constitucionals i no cal tornar-los a repetir... Però jo penso que és molt important que estiguin aquí.

Aquí, d'aquests, només m'agradaria fer referència a algun dret que jo penso que és important, i que si fem un sistema descentralitzat, provoca problemes, que és el dret a la igualtat. Si jo visc al Pla de l'Estany vull tenir els mateixos drets que el senyor que viu a Nou Barris. I tinc dret a tenir-ho: en realitat és que és un dret constitucional. Per tant, hauríem de fer un sistema per veure com podríem garantir aquest dret a tot el territori de Catalunya. I, ho repeteixo, jo no confonc –com els de Madrid– que «igualtat» vol dir «uniformitat». Segurament el senyor de la Vall d'Aran ha de rebre un servei i jo n'haig de rebre un altre, però que la necessitat ens quedi satisfeta igual.

Jo penso que aquí el Comitè aquest d'Avaluació de Necessitats podria, d'alguna manera, veure en el territori si es compleix o no. I amb els drets, només dir, a més a més, que hi ha tres drets, que per mi són molt importants, que s'hauria de veure que en els reglaments quedessin ben garantits, que és la capacitat d'elecció del servei –que no m'obliguin a un servei, sinó que pugui elegir entre això que diem abans, quedar-me a casa o anar a una residència–; participar en qualsevol decisió que m'afecti a mi personalment –com es farà?, con-

sentiment informat, com sanitat, o un altre—, i del que també s'ha parlat, del professional de referència.

En els aspectes organitzatius no hi entraré. Una, perquè jo penso que sí que s'hauria de vetllar..., quan parlem de «sistema», la llei parla de tres coses diferents, i no es veu ben clar quina diferència hi ha. Parla de «sistemes de serveis socials», «sistema de responsabilitat pública dels serveis socials» i «sistema públic de serveis socials». Jo no sé si es refereix al mateix o no. Fins ara parlàvem de sistema de responsabilitat pública perquè enteníem —i això ha sortit, avui, també— que hi ha, aquí, a Catalunya, a diferència d'altres comunitats autònomes, hi ha una iniciativa social molt potent que, durant l'època del franquisme va ser la que va crear els serveis socials. I això és una realitat i l'hem de tenir en compte. Per tant, jo crec que abans de dir sistemes de responsabilitat pública, primer hi havia la pública i aquesta privada, sobretot la social.

Doncs en aquest moment jo penso que hauríem d'anar en compte...

El vicepresident

Senyor Vilà, perdoni'm, hauria d'anar acabant, si us plau...

El Sr. Toni Vilà i Mancebo

... si és una qüestió política, si es manté en aquests termes o no.

Perdona, eh?, si m'he allargat...

Compareixença del Sr. Ramon Nicolau, membre del comitè d'experts del Departament de Benestar i Família, amb relació al Projecte de Llei de serveis socials (tram. 353-00044/07)

El vicepresident

Moltes gràcies. Si els sembla, fem les dues intervencions i, després, la resposta o les intervencions dels diferents grups.

Té la paraula el senyor Ramon Nicolau, membre del comitè d'experts del Departament de Benestar i Família.

El Sr. Ramon Nicolau i Nos (membre del Comitè d'Experts del Departament de Benestar i Família)

Molt bé, moltes gràcies, senyor president, il·lustríssimes senyores diputades i diputats. També amb en Toni Vilà hem treballat junts al llarg d'aquest temps, i ens coneixem des de fa molts anys, i hem treballat junts moltes vegades i, per tant, moltes de les coses serien redundants, i no cal que les repeteixi, per economia òbvia de temps.

El que sí que voldria complementar és situar el procés d'elaboració de la llei, que penso que és important, no només el què, sinó el com, com s'ha fet aquest procés. Per una banda, és cert, el Govern ens va confiar a un comitè d'experts d'elaborar unes bases, però d'aquestes bases se'n van fer 4.000 exemplars i més de 150 actes

de debat i presentació per tot el territori. S'ha tingut, també, la possibilitat de rebre esmenes a aquestes bases, a partir d'un web del Departament i de correspondència en diferents formes, i hem rebut més de 1.200 aportacions —que per al sector de serveis socials de Catalunya és un element força representatiu—, més de 50 federacions, centrals sindicals, col·legis professionals..., van fer processos participatius interns dintre de la mateixa entitat, perquè els seus associats membres poguessin dir-hi la seva, les diferents federacions de gent gran, de persones amb discapacitat també hi van dir la seva, i sobre la base d'això vam rebre tot un document d'aportacions que ja vam lliurar als cinc grups parlamentaris, que el tenen, amb el que opina el sector.

Jo penso que aquest és un element, també, important, de cara als treballs que vostès tenen ara, com a ponència, per endavant: el fet que, a més de les compareixences que vostès han tingut en aquesta casa, tenen també el treball intern que han anat fent cadascun dels sectors en aquesta matèria.

Després, evidentment, es va redactar el projecte, es va sotmetre als consells preceptius de la Generalitat, al Consell de Treball Econòmic i Social, el de Serveis Socials, etcètera. Fins a 15 consells diferents van expressar els seus dictàmens, i a partir d'aquí, aquest projecte que, home, evidentment, és respecte a la llei anterior, del 85, és una llei molt més detallada, té 107 articles... És a dir, gairebé triplica el contingut de l'anterior Llei, però amb un objectiu central únic, que és això que explicava en Toni Vilà: consagrar un dret subjectiu amb el màxim de garanties possible. Sempre és millorable, però ens semblava que la Llei del 85 tenia aquesta carència i, dintre de tots aquests drets subjectius que, per tant, són exigibles a l'Administració, jo el que destacaria, sobretot, és el de lliure elecció, que també, en la intervenció del senyor López Casasnovas, se n'ha parlat abans, no?

És a dir, el fet que hi hagi un professional de referència que el ciutadà o ciutadana pugui escollir quin és el tipus de serveis que vol i, per tant, el seu pla de vida se'l fa ell i no l'hi fa l'Administració, penso que és un canvi substancial dintre d'aquesta garantia de drets. No col·loquem la ciutadania en un tub on només té una única sortida, sinó que li col·loquem un ventall al davant i cadascú tria si vol seguir vivint a casa amb assistent personal, si vol seguir vivint a casa amb ajuda a domicili, o si vol anar a un centre de dia, o si vol anar a una residència. I això és la màxima equitat i llibertat a què hauríem de poder aspirar.

En definitiva, és cert que fins ara només tenim dues lleis de segona generació —Astúries i Madrid—, però també és cert que en aquests moments —i fruit, precisament, de l'experiència nostra i de l'existència d'aquest Projecte de Llei, al Parlament espanyol, d'autonomia personal i atenció a la dependència—, Navarra, Galícia, Castella-Lleó, Castella-la Manxa i Andalusia estan plantejant-se fer una nova llei de serveis socials de segona generació, i estan tornant a utilitzar la nostra com a guió, la qual cosa penso que també és un element a tenir en consideració i com a reconeixement, penso, a la feina feta i a l'impuls per a aquest Projecte de Llei que va endegar el Govern de la Generalitat, amb la senyora Simó al capdavant.